

Na osnovu člana 88 tačka 2 Ustava Republike Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O BUDŽETU

("Sl. list RCG", br. 40/01, 44/01, 28/04, 71/05, "Sl. list Crne Gore", br. 12/07 od 14.12.2007, 73/08 OD 02.12.2008, 53/09 od 07.08.2009)

Proglašava se Zakon o budžetu, koji je donijela Skupština Republike Crne Gore na sjednici prvog vanrednog zasjedanja u 2001. godini, dana 8. avgusta 2001. godine.

Broj: 01-2703/2

Podgorica, 9. avgusta 2001. godine

Predsjednik Republike Crne Gore,

Milo Đukanović, s.r.

ZAKON

O BUDŽETU

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom reguliše se donošenje budžeta, evidencija i upravljanje budžetom, pripremanje i planiranje budžeta, izvršenje budžeta Crne Gore (u daljem tekstu: država), budžeta opštine, zajmovi i garancije, unutrašnja kontrola, računovodstvo budžeta, državni trezor, poslovi budžeta i unutrašnja revizija.

Član 2

Na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona, Ministarstvo finansija donosi naredbe, uputstva, programe i daje naloge i smjernice za sprovođenje ovog zakona.

Član 3

Termini upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

budžet je finansijski plan baziran na godišnjim procjenama primitaka i izdataka;

budžet države je procjena godišnjih primitaka i izdataka, koje donosi Skupština Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština);

tekući budžet je plan namijenjen finansiranju ili usavršavanju redovne djelatnosti, kao i izdataka koji se ponavljaju i vezuju za jednu fiskalnu godinu;

kapitalni budžet je plan koji se odnosi na period od godinu ili duži od godinu dana kojim se povećava vrijednost nefinansijske imovine, a obuhvata sticanje infrastrukture opšteg značaja, lokalne infrastrukture, građevinskih objekata, zemljišta i opreme;

otplata duga su transakcije koje se odnose na otplatu dugoročnih i kratkoročnih, domaćih i stranih kredita i hartija od vrijednosti, garancija i obaveza iz prethodnih godina;

programski budžet je dio godišnjeg zakona o budžetu koji sadrži zadatke i aktivnosti pojedinih potrošačkih jedinica koje se sprovode u cilju efikasnog upravljanja sredstvima po predloženim programima i potprogramima a koji doprinose ostvarenju strateških ciljeva u skladu sa ekonomskom politikom države;

budžet opštine, Prijestonice i Glavnog grada je procjena godišnjih primitaka i izdataka koje donose skupštine opština, Skupština Prijestonice i Skupština Glavnog grada (u daljem tekstu: skupština opštine);

budžet državnih fondova je procjena godišnjih primitaka i izdataka Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Fonda za razvoj Crne Gore, Fonda za obeštećenje i drugih fondova osnovanih u skladu sa zakonom;

potrošačke jedinice su državni organi, ministarstva, organi uprave, državni fondovi, organi lokalne samouprave i organi lokalne uprave;

plaćanja su sve novčane transakcije usljed kojih dolazi do smanjenja salda na bankarskom računu;

ugovorena obaveza je preuzeta obaveza kojom se rezervišu sredstva za isplatu isporučenih dobara i usluga;

bankarski račun je račun za primanje, plaćanje i prenos državnog novca;

državni novac je novac koji je pod kontrolom i kojim raspolaže država, ili opština;

budžetski izvršilac je lice koje je odgovorno za izvršenje budžeta, odnosno lice koje on ovlasti;

konsolidovani račun trezora su svi računi na kojima se evidentira državni novac, a koji su u funkciji budžeta države ili opštine;
transfer je plaćanje, ili prenos prava svojine, bez činjenja odgovarajuće protivusluge;
glavna knjiga trezora je osnovna knjiga dvojnog knjigovodstva, koja služi za knjiženje promjena stanja na kontima
opšti prihodi su prihodi kojima se finansira javna potrošnja i kojima zakonom nije unaprijed utvrđena namjena;
namjenski prihodi su prihodi kojima se finansira javna potrošnja i kojima je zakonom unaprijed utvrđena namjena;
sopstveni prihodi su prihodi koje potrošačka jedinica ostvari komercijalnim vršenjem djelatnosti ili pružanjem usluga;
budžetska klasifikacija je sistem jedinstvene klasifikacije na osnovu koje se priprema i izvršava budžet, koji obuhvata: organizacionu, ekonomsku, funkcionalnu, programsku i projektnu klasifikaciju;
organizaciona klasifikacija je struktura kodova koji se koriste za klasifikaciju potrošačkih jedinica i njima podređenih jedinica u hijerarhijskoj organizacionoj strukturi države;
ekonomska klasifikacija je struktura kodova koji se koriste za klasifikaciju prihoda, rashoda, imovine, obaveza i akcijskog kapitala u skladu sa prihvaćenom međunarodnom klasifikacijom državne finansijske statistike;
funkcionalna klasifikacija je klasifikacija funkcija države i opština u skladu sa prihvaćenom međunarodnom klasifikacijom;
programska klasifikacija je struktura kodova koji se koriste za klasifikaciju programa i podprograma;
projektna klasifikacija je struktura kodova koji se koriste za klasifikaciju kapitalnih projekata;
zaduživanje je preuzimanje finansijskih obaveza po osnovu kreditnih ugovora, emisija dužničkih hartija od vrijednosti i izdatih garancija;
državna garancija je garancija koju izdaje Skupština ili Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) u svrhu obezbjeđenja otplate obaveza po osnovu kreditnih ugovora ili dužničkih hartija od vrijednosti;
državni dug je ukupan dug države i jedinica lokalne samouprave;
javni sektor su državni organi, jedinica lokalne samouprave, nezavisna regulatorna tijela, pravna lica, ortačka i komanditna društva u kojima država ili opštine imaju većinski vlasnički udio;
transferni zajam je oblik zajma koji je Vlada primila od drugog zajmodavca radi davanja krajnjim korisnicima zajma;
svop je finansijski ugovor o davanju pozajmice radi zaštite od rizika pod promjenljivim uslovima u pogledu kamate i valute;
derivat je finansijska hartija od vrijednosti čija vrijednost dijelom proističe iz vrijednosti i karakteristika druge hartije od vrijednosti, referente aktive;
nezavisna regulatorna tijela su: Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Agencija za radio - difuziju, Regulatorna agencija za energetiku, Komisija za hartije od vrijednosti, Agencija za nadzor osiguranja i ostala nezavisna regulatorna tijela osnovana u skladu sa zakonom;
javne ustanove su: škole, bolnice, institucije kulture, centri za socijalni rad i druge javne ustanove osnovane u skladu sa zakonom;
ugovori su ugovori koje zaključuje Vlada, a imaju fiskalni uticaj na budžet države.

II. DONOŠENJE BUDŽETA, EVIDENCIJE I UPRAVLJANJE BUDŽETOM

Član 4

Budžet se donosi za fiskalnu godinu i važi u godini za koju je donešen.
Fiskalna godina je kalendarska godina.

Član 5

Zakon o budžetu države za fiskalnu godinu (u daljem tekstu: zakon o budžetu države) donosi Skupština.
Odluku o budžetu opštine za fiskalnu godinu (u daljem tekstu: odluka o budžetu opštine) donosi skupština opštine.

Član 6

Budžet sadrži tekući budžet, transakcije finansiranja i kapitalni budžet i budžeti državnih fondova kojim se iskazuju izdaci i primici po izvorima iz kojih potiču.
Izdaci moraju biti uravnoteženi sa primicima.

Član 7

Ukoliko se tokom fiskalne godine usvoji zakon, drugi propis ili ugovor, koji ima za posljedicu smanjenje planiranih primitaka ili povećanje planiranih izdataka, predlagač je dužan da predloži izvore finansiranja planiranih

izdataka.

Ako u toku fiskalne godine dođe do povećanja ili smanjenja planiranih primitaka ili izdataka može se pripremiti predlog za uravnoteženje budžeta.

Uravnoteženje budžeta vrši se putem izmjena i dopuna budžeta, na način i po postupku propisanom za njegovo donošenje.

Član 8

Ukoliko tokom fiskalne godine, usljed vanrednih okolnosti i potreba, dođe do povećanja planiranih izdataka ili smanjenja planiranih primitaka, Vlada vrši uravnoteženje budžeta.

Član 9

Primici obuhvataju:

- 1) tekuće prihode (porezi, doprinosi, takse, naknade, koncesije i ostali prihodi);
- 2) primitke od prodaje imovine;
- 3) primitke od otplate kredita;
- 4) donacije i transfere;
- 5) pozajmice i kredite (domaće i inostrane);
- 6) druge prihode, u skladu sa zakonom.

Član 10

Izdaci obuhvataju:

- 1) tekuće izdatke za: bruto zarade i doprinose na teret poslodavca, ostala lična primanja, rashode za materijal i usluge, tekuće održavanje, kamate, rente, subvencije i ostale izdatke;
- 2) transfere za socijalnu zaštitu;
- 3) transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru;
- 4) kapitalne izdatke za nabavku i investiciono održavanje finansijske i nefinansijske imovine;
- 5) date pozajmice i kredite;
- 6) otplatu dugova, garancija i obaveza iz prethodnih godina;
- 7) ostale isplate, u skladu sa zakonom.

Član 11

Konsolidovani račun trezora ustanovljava se i vodi u Ministarstvu finansija.

Primici budžeta države, ugovorene obaveze, izdaci, izvršene uplate i isplate moraju biti evidentirane u glavnoj knjizi trezora.

Nijedan izdatak, sa Konsolidovanog računa trezora ne smije se isplatiti ako nije odobren zakonom o budžetu države.

Kada je na Konsolidovani račun trezora povraćen novac, koji je prethodno evidentiran kao izdatak, takva transakcija će se poništiti.

Član 12

Ministarstvo finansija izdaje nalog za otvaranje bankarskih računa.

Odgovorno lice može raspolagati državnim novcem samo na osnovu ovlašćenja koja izdaje Ministarstvo finansija.

Bankarski računi iz stava 1 ovog člana u nazivu moraju imati oznaku "državni".

Odgovorno lice ne smije zloupotrijebiti državni novac ili nepravilno s njim raspolagati ili ga upotrijebiti suprotno odredbama ovog zakona.

Član 13

Ministarstvo finansija zaključuje ugovor sa Centralnom bankom Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka), za obavljanje bankarskih poslova u ime države.

Opštine i nezavisna regulatorna tijela zaključuju ugovor sa Centralnom bankom za obavljanje bankarskih poslova.

Izuzetno, ukoliko Centralna banka ne može organizovati obavljanje bilo kojeg od poslova iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo finansija može zaključiti ugovor za obavljanje tih poslova sa bankom - rezidentom države, uključujući i ugovaranje prekoračenja na račun.

Izuzetno, ukoliko Centralna banka ne može organizovati obavljanje bilo kojeg od poslova iz stava 2 ovog člana, opština, odnosno nezavisno regulatorno tijelo može zaključiti ugovor za obavljanje tih poslova sa bankom "rezidentom države, uključujući i ugovaranje prekoračenja na račun.

U slučaju iz st. 3 i 4 ovog člana, Ministarstvo finansija, opština, odnosno nezavisno regulatorno tijelo će, prije zaključivanja ugovora sa bankom " rezidentom države, razmotriti savjet Centralne banke o tom pitanju.

Član 14

Ministarstvo finansija može odložiti naplatu poreskih i neporeskih potraživanja koja pripadaju budžetu države, odobriti plaćanje u ratama i kapitalizovati poreska i neporeska potraživanja za namjene regionalnog razvoja, restrukturiranje privrednih subjekata, kao i za druge namjene, u skladu sa propisom koji donosi Vlada.

Vlada može donijeti odluku o otpisu dospjelih poreskih i neporeskih potraživanja nastalih prije stupanja na snagu ovog zakona.

Predlog propisa iz stava 1 i predlog odluke iz stava 2 ovog člana prijavljuje se nadležnoj komisiji.

Član 15

Slobodna sredstva sa Konsolidovanog računa Trezora Ministarstvo finansija može, u skladu sa smjernicama Strategije za upravljanje dugom, investirati:

- kao depozite kod Centralne banke ili druge banke sa niskim kreditnim rizikom u EUR ili u drugoj valuti,
- u državne hartije od vrijednosti ili druge vrste hartija od vrijednosti sa niskim kreditnim rizikom u EUR ili drugoj valuti.

Član 16

Gotovinski suficit ili deficit predstavlja razliku primitaka i izdataka, pri čemu se primici umanjuju za pozajmice, primljene transfere, donacije i primitke od prodaje imovine, a izdaci za otplatu glavnice u zemlji i inostranstvu po osnovu duga nastalog uzimanjem kredita ili emitovanjem hartija od vrijednosti i promjenu neto obaveza iz prethodnih godina koje nemaju karakter pozajmica.

Promjena neto obaveza iz prethodnih godina prikazuje se kao razlika stanja obaveza na početku i kraju fiskalnog perioda.

Član 17

Zakonom o budžetu države utvrđuje se upotreba budžetskog suficita, kao i izvori finansiranja budžetskog deficita.

Budžetski deficit finansira se uzimanjem dugoročnih i kratkoročnih pozajmica iz domaćih i inostranih izvora i emisijom dugoročnih i kratkoročnih hartija od vrijednosti.

Dugoročnim pozajmicama i hartijama od vrijednosti može se finansirati kapitalni budžet.

Kratkoročne pozajmice i hartije od vrijednosti iz stava 2 ovog člana mogu se koristiti i u cilju obezbjeđivanja likvidnosti, najduže šest mjeseci, nezavisno od granice godišnjeg porasta duga utvrđene zakonom o budžetu države.

Budžetski suficit može se koristiti za prijevremenu otplatu duga i mora biti iskazan kroz završni račun države.

Član 18

Evidencija primitaka i izdataka budžeta opštine vrši se u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na evidenciju budžeta države.

Odgovorno lice u opštini vrši upravljanje budžetom opštine, na način propisan ovim zakonom za upravljanje budžetom države.

III. PRIPREMANJE I PLANIRANJE BUDŽETA

Član 19

Planiranje budžeta države zasniva se na projekcijama ekonomskog razvoja, makroekonomske stabilnosti, ekonomskoj politici, na zakonima i drugim propisima.

Član 20

Ministarstvo finansija u februaru tekuće godine, na osnovu propisa za izradu kapitalnog budžeta koji usvaja Vlada, izdaje stručno uputstvo za pripremanje kapitalnog budžeta potrošačkih jedinica i jedinica lokalne samouprave, koje predlažu kapitalne projekte za narednu fiskalnu godinu.

Potrošačke jedinice koje su predložile kapitalne projekte dužne su da zahtjeve za dodjelu budžetskih sredstava za kapitalne projekte podnesu Ministarstvu finansija do 31. marta tekuće godine za narednu fiskalnu godinu.

Vlada određuje strateške prioritete ekonomske politike za narednu fiskalnu godinu najkasnije do 31. marta tekuće godine, na predlog organa državne uprave nadležnog za predlaganje ekonomske politike za narednu fiskalnu godinu.

Ministarstvo finansija priprema i, u aprilu, dostavlja Vladi izvještaj o realizaciji makroekonomske i fiskalne politike za tekuću godinu i predlaže ciljeve i smjernice fiskalne politike, na osnovu kojih planira glavne kategorije primitaka i izdataka sa procjenom za naredne tri fiskalne godine.

Na osnovu odluke Vlade o ciljevima i smjernicama fiskalne politike, Ministarstvo finansija, u maju tekuće fiskalne godine, izdaje stručno uputstvo za pripremanje budžeta potrošačkih jedinica i budžeta lokalne samouprave za narednu fiskalnu godinu.

Stručno uputstvo iz stava 5 ovog člana sadrži: bitne ekonomske parametre, uputstva, smjernice i rokove za

pripremu budžeta, okvirne iznose izdataka za svaku potrošačku jedinicu i preporuke za okvirni iznos izdataka lokalnih samouprava, na osnovu kojih potrošačka jedinica i jedinica lokalne samouprave samostalno planira svoje izdatke, kao i projekciju kapitalnog budžeta za narednu godinu, sa procjenom potrošnje tekućeg i kapitalnog budžeta za naredne tri godine, na osnovu smjernica i ciljeva fiskalne politike koje utvrdi Vlada.

Član 21

Potrošačka jedinica, u postupku planiranja budžeta, podnosi zahtjev Ministarstvu finansija za dodjelu budžetskih sredstava do kraja jula tekuće za narednu fiskalnu godinu.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) tekući-programski budžet;
- 2) transakcije finansiranja;
- 3) kapitalni budžet;
- 4) procjenu izdataka po ekonomskoj, funkcionalnoj, programskoj i projektnoj klasifikaciji, koju utvrđuje Ministarstvo finansija u skladu sa međunarodnim standardima;
- 5) izvore finansiranja;
- 6) obrazloženje procijenjenih izdataka i izvora finansiranja.

Ministarstvo finansija propisuje bliži sadržaj i formu zahtjeva iz stava 1 ovog člana.

Član 22

Ministarstvo finansija, na osnovu procjene primitaka i dostavljenih zahtjeva za dodjelu budžetskih sredstava, nacrtom zakona o budžetu države predlaže izdatke za potrošačke jedinice i, ako pri tom postoji deficit, utvrđuje izvore sredstava za njegovo finansiranje.

Ukoliko tokom rasprave o nacrtu zakona o budžetu države postoje neslaganja između ministarstva finansija i odgovornih lica u potrošačkim jedinicama, Ministarstvo finansija priprema za Vladu predlog konačnog rješenja.

Član 23

Ministarstvo finansija priprema nacrt zakona o budžetu države i u oktobru ga dostavlja Vladi.

Nadležni organ opštine priprema nacrt odluke o budžetu opštine i dostavlja ga na uvid Ministarstvu finansija do 15. novembra.

Nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela utvrđuje predlog finansijskog plana sa planom rada za narednu godinu i određuje predstavnika nezavisnog regulatornog tijela koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri.

Predlog finansijskog plana i akt o određivanju predstavnika nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela dostavlja Ministarstvu finansija do 30. septembra tekuće godine.

Član 24

Predlog zakona o budžetu države utvrđuje Vlada i u novembru ga dostavlja Skupštini.

Predlog odluke o budžetu opštine utvrđuje nadležni organ opštine i dostavlja ga skupštini opštine do kraja novembra.

Upravni odbor državnog fonda usvaja nacrt budžeta fonda za narednu fiskalnu godinu i dostavlja ga Ministarstvu finansija do kraja avgusta.

Član 25

Briše se. ("Sl. list Crne Gore", br. 12/07)

Član 26

Zakon o budžetu države i odluka o budžetu opštine sadrže opšti i posebni dio.

Opšti dio sadrži:

- 1) procjenu primitaka i izdataka iskazanih po ekonomskoj klasifikaciji za tekući i kapitalni budžet;
- 2) normativni dio budžeta kojim se bliže uređuje njegovo izvršenje;
- 3) upotrebu suficita i pokriće deficita;
- 4) tekuću i stalnu budžetsku rezervu.

Posebni dio sadrži izdatke potrošačkih jedinica po organizacionoj, funkcionalnoj, programskoj i projektnoj klasifikaciji sa izvorima finansiranja.

Član 26a

Prije usvajanja predloga odluke o budžetu opštine, nadležni organ opštine dužan je da pribavi mišljenje Ministarstva finansija na predloženi nivo i strukturu potrošnje, politiku zarada, kapitalne izdatke i izvore finansiranja i nivoa suficita, odnosno deficit.

Član 27

Uz predloge zakona o budžetu države i odluka o budžetu opštine, Skupštini, odnosno skupštini opštine dostavlja se na uvid:

1) pregled planiranih primitaka i izdataka za naredne tri fiskalne godine, uključujući pregled višegodišnjih ugovorenih obaveza, višegodišnjih izdataka i investicionih programa.

2) briše se.

Uz predlog zakona o budžetu države Skupštini se dostavljaju predlozi finansijskih planova sa planom rada za narednu godinu nezavisnih regulatornih tijela, na usvajanje.

Član 28

Ukoliko se zakon o budžetu države ne donese do 31. decembra, Ministarstvo finansija, do njegovog donošenja, potrošačkim jedinicama mjesečno odobrava sredstva do iznosa 1/12 (jedne dvanaestine) stvarnih izdataka u prethodnoj fiskalnoj godini.

Član 29

Odgovorno lice u opštini, u pripremi i planiranju budžeta opštine, u skladu sa odredbama ovog zakona, ima ovlaštenja koja, u odnosu na pripremu i planiranje budžeta države, ima ministar finansija.

IV. IZVRŠENJE BUDŽETA

Član 30

Za izvršenje budžeta države odgovoran je ministar finansija.

Član 31

Potrošačke jedinice sredstva utvrđena zakonom o budžetu države koriste po dinamici koju je odobrilo Ministarstvo finansija.

Potrošačke jedinice utvrđuju raspodjelu sredstava za izdatke u okviru jedinica koje spadaju u njihovu nadležnost.

Za zakonito korišćenje sredstava odobrenih potrošačkoj jedinici odgovoran je budžetski izvršilac.

Ugovorene obaveze potrošačke jedinice moraju biti u skladu sa sredstvima koja, za određeni period, odobri Ministarstvo finansija.

Potrošačka jedinica može preuzimati nove ugovorene obaveze, koje će se realizovati i u narednoj fiskalnoj godini, pod uslovom da je taj izdatak planiran i za narednu fiskalnu godinu odnosno na predlog Ministarstva finansija odobren od Vlade.

Član 32

Namjenski prihodi i prihodi ostvareni od obavljanja djelatnosti potrošačkih jedinica uplaćuju se na bankarske račune iz člana 12 ovog zakona.

Prihodi iz stava 1 ovog člana koriste se za finansiranje izdataka potrošačkih jedinica prema zakonom utvrđenoj namjeni.

Član 32a

Javne ustanove koje ostvaruju prihode od obavljanja sopstvene djelatnosti, koji nijesu uključeni u Konsolidovani račun trezora, mogu te prihode koristiti za finansiranje tekućih i kapitalnih izdataka.

Član 33

Za hitne i nepredviđene izdatke tokom fiskalne godine koriste se sredstva tekuće i stalne rezerve.

Ministarstvo finansija odlučuje o korišćenju sredstava tekuće i stalne rezerve, uz prethodnu saglasnost Vlade.

Ministarstvo finansija utvrđuje bliže kriterijume za korišćenje sredstava rezervi iz stava 2 ovog člana.

Ministarstvo finansija može obezbijediti sredstva iz rezervi za pokriće obaveza prezetih ugovorom o koncesiji u skladu sa zakonom.

Član 34

Potrošačke jedinice i opštine, Ministarstvu finansija podnose izvještaj o ostvarenim primicima i izvršenim izdacima, u skladu sa propisima koje donosi Ministarstvo finansija.

Član 35

Vlada između potrošačkih jedinica može vršiti preusmjeravanje sredstava utvrđenih zakonom o budžetu države u visini do 10% od ukupno planiranih sredstava potrošačke jedinice.

Iznos do 10% iz stava 1 ovog člana primjenjuje se na ukupno planirane izdatke potrošačke jedinice čiji se odobreni iznos sredstava smanjuje. Preusmjerena sredstva po pojedinim izdacima i programima raspoređuju se rješenjem ministra finansija.

Potrošačke jedinice, uz odobrenje Ministarstva finansija, mogu preusmjeriti odobrena sredstva po programima i pojedinim izdacima, u visini do 10% od sredstava utvrđenih zakonom o budžetu države za programe i izdatke čiji se iznos smanjuje.

Kod programa koji se finansiraju od donacija iz fondova Evropske unije nije dozvoljeno preusmjeravanje sredstava po izdacima.

Član 35a

Potrošačka jedinica koja realizuje kapitalni budžet dužna je da obavijesti Ministarstvo finansija nakon završetka projekta o neutrošenim sredstvima planiranim za taj kapitalni projekat.

Na predlog Ministarstva finansija Vlada može preusmjeriti neutrošena sredstva iz stava 1 ovog člana na druge kapitalne projekte.

Član 35b

Potrošačka jedinica dužna je da obavijesti Ministarstvo finansija ukoliko u toku fiskalne godine usljed vanrednih ili nepredviđenih okolnosti ne dođe do realizacije planiranog kapitalnog projekta.

Na predlog Ministarstva finansija Vlada može preusmjeriti neutrošena sredstva iz stava 1 ovog člana na druge kapitalne projekte.

Član 36

Sredstva odobrena potrošačkim jedinicama mogu se koristiti do 31. decembra fiskalne godine.

Neplaćene ugovorene obaveze u tekućoj fiskalnoj godini realizuju se iz sredstava odobrenih za narednu fiskalnu godinu.

Član 37

Izvršenje budžeta opštine vrši se na način i po postupku propisanom ovim zakonom za izvršenje budžeta države, a ovlašćenja koja ima ministar finansija u izvršenju budžeta države, ima odgovorno lice u opštini.

V. POZAJMICE I GARANCIJE

Član 38

Država se može zaduživati do nivoa godišnjeg zaduživanja, utvrđenog godišnjim zakonom o budžetu.

Ukupan iznos garancija koje daje država utvrđuje se godišnjim zakonom o budžetu.

O zaduživanju i davanju garancija, u skladu sa godišnjim zakonom o budžetu, odlučuje Vlada.

Krajnji korisnik garancije i transfernog zajma plaća naknadu za rizik, u visini od 0,5% od iznosa garancije, odnosno zajma.

Naknada iz stava 4 ovog člana prihod je budžeta Crne Gore.

Vlada, na predlog Ministarstva finansija, utvrđuje osnove za pregovore i zaključivanje ugovora o kreditu za koji se izdaje garancija. Ministarstvo finansija dostavlja Vladi izvještaj o pregovorima o kreditu zajedno sa tekstom ugovora o kreditu.

Pravno lice koje koristi državnu garanciju mora dobiti odobrenje Ministarstva finansija prije ugovaranja svakog novog kredita.

Korisnik garancije, odnosno transfernog zajma, dužan je da bez odlaganja izvrši povraćaj iznosa neotplaćenog kredita, odnosno transfernog zajma, ukoliko bez odobrenja iz stava 7 ovog člana zaključi novi ugovor o kreditiranju.

Ministarstvo finansija vodi evidenciju i prati izmirivanje obaveza po izdatim garancijama i transfernim zajmovima.

Garancije i transferni zajmovi daju se u skladu sa smjernicama Strategije za upravljanje dugom.

Država može preuzeti dug samo posebnim zakonom ili godišnjim zakonom o budžetu.

Član 39

Država se može zaduživati radi:

- finansiranja potrošnje državnog budžeta u skladu sa godišnjim zakonom o budžetu;
- otkupa i refinansiranja državnog duga;
- održavanja likvidnosti;
- zaštite od rizika zaključivanjem svop ugovora i ugovora o kupovini derivata;
- finansiranja drugih potreba u skladu sa zakonom.

Ugovore i druge akte o zaduživanju države, odnosno davanju garancija potpisuje ministar finansija.

Ministarstvo finansija vodi evidenciju o zaduživanju države i izmiruje obaveze po zaduživanju iz stava 1 ovog člana, odnosno upravlja državnim dugom, u skladu sa zakonom i smjernicama Strategije za upravljanje dugom.

Cilj uzimanja pozajmica i upravljanja dugom je da se finansira potrošnja državnog budžeta uz minimiziranje troškova duga uz uzimanje u obzir relevantnih rizika.

Vlada, na predlog Ministarstva finansija, utvrđuje osnove za pregovore i zaključivanje ugovora o dugoročnom kreditu sa međunarodnim finansijskim institucijama, multilateralnim, bilateralnim i ostalim kreditorima.

Ministarstvo finansija dostavlja Vladi izvještaj o pregovorima o kreditu sa predlogom ugovora o kreditu na odlučivanje.

Postupak za podnošenje zahtjeva i dokumentacija potrebna za dobijanje garancije, uslovi koje moraju da ispunjavaju jedinice lokalne samouprave, pravna lica, ortačka i komanditna društva i sredstva obezbjeđenja vraćanja zajma bliže se uređuju propisom Vlade.

Član 40

Jedinice lokalne samouprave mogu uzimati dugoročne pozajmice i davati garancije uz prethodnu saglasnost Vlade.

Vlada prilikom davanja saglasnosti iz stava 1 ovog člana može uzeti u obzir ukupnu makro-ekonomsku situaciju.

Javna preduzeća čiji je osnivač Vlada ili jedinice lokalne samouprave i pravna lica koja su u većinskom državnom vlasništvu mogu se zaduživati samo uz saglasnost Vlade, koja se daje na predlog Ministarstva finansija.

Korisnik sredstava po osnovu zaduživanja i izdatih garancija dužan je da Ministarstvu finansija podnosi izvještaj o svakom povlačenju kreditnih sredstava, u roku od sedam dana od dana povlačenja, i podnosi kvartalne izvještaje o stanju ukupnog zaduženja.

Član 41

Strategijom o upravljanju dugom utvrđuju se okvirni program zaduživanja za trogodišnji period, smjernice za utvrđivanje rizika prilikom uzimanja pozajmica, smjernice upravljanja dugom, gotovinom, garancijama i pozajmicama i druga pitanja od značaja za upravljanje dugom.

Strategiju iz stava 1 ovog člana utvrđuje Vlada, uz mišljenje Centralne banke.

Centralna banka dužna je da, u roku koji odredi Vlada, dostavi traženo mišljenje.

Član 42

Ministarstvo finansija vodi evidenciju o postojećem dugu države, uzetim dugoročnim i kratkoročnim pozajmicama i datim garancijama.

Nadležni organ u opštini vodi evidenciju o postojećem dugu opštine, uzetim dugoročnim i kratkoročnim pozajmicama i datim garancijama.

Član 43

Vlada ima neograničeno ovlašćenje da kamate i glavnice po osnovu duga države i garancija koje daje država, u skladu sa ovim zakonom, isplaćuje iz sredstava, koja se vode na Konsolidovanom računu trezora, u skladu sa uslovima i rokovima koje je ugovorila Vlada.

Član 43a

Državni organ koji zastupa državu u imovinsko-pravnim odnosima na zahtjev kreditora izdaje pravno mišljenje kojim potvrđuje da je ustavna i zakonska procedura zaduživanja ispoštovana.

VI. UNUTRAŠNJA KONTROLA, RAČUNOVODSTVO BUDŽETA I REVIZIJA

Član 44

Budžetski izvršioci su odgovorni za računovodstvo i unutrašnju kontrolu primitaka, ugovorenih obaveza i izdataka potrošačkih jedinica i jedinica koje spadaju u njihovu nadležnost.

Član 45

Ministarstvo finansija, u ime Vlade, odgovorno je za vođenje računovodstva, unutrašnju kontrolu, zaduživanje i dug.

Član 46

Ministarstvo finansija propisuje način i postupak vođenja unutrašnje kontrole budžeta.

Član 47

Ministarstvo finansija propisuje način vođenja računovodstva budžeta, podnošenja izvještaja o korišćenju sredstava budžeta i način evidentiranja primitaka, izdataka, ugovorenih obaveza, koncesija, kapitalnih projekata i programskog budžeta.

Ministarstvo finansija može izdati poseban nalog potrošačkim jedinicama i opštinama i za podnošenje finansijskog izvještaja.

Član 48

Ministarstvo finansija propisuje način pripreme, izrade i predaje završnih računa potrošačkih jedinica.

Član 49

Ministarstvo finansija priprema nacrt zakona o završnom računu budžeta države i dostavlja ga Vladi do 1. juna.

Član 50

Vlada, do kraja juna, utvrđuje predlog zakona o završnom računu budžeta države i dostavlja ga Skupštini do kraja septembra.

Nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela utvrđuje predlog finansijskog izvještaja sa izvještajem o radu, odnosno stanju za prethodnu godinu i određuje predstavnika nezavisnog regulatornog tijela koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri.

Predlog finansijskog izvještaja i akt o određivanju predstavnika nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela dostavlja Ministarstvu finansija do 30. aprila tekuće godine.

Član 51

Završni račun budžeta države i završni račun budžeta opštine moraju biti u skladu sa sadržajem i klasifikacijom budžeta, shodno članu 26 ovog zakona.

Završni račun iz stava 1 ovog člana sadrži i:

- 1) početno i završno stanje Konsolidovanog računa trezora;
- 2) pregled izvršenih odstupanja u odnosu na planirane iznose;
- 3) izvještaj o uzetim pozajmicama;
- 4) izvještaj o izdacima budžetskih rezervi;
- 5) izvještaj o garancijama datim tokom fiskalne godine;
- 6) izvještaj o kapitalnim projektima;
- 7) izvještaj o realizaciji programskog budžeta;
- 8) izvještaj o državnom dugu i izdatim garancijama;
- 9) izvještaj o otpisanim poreskim i neporeskim potraživanjima iz člana 14 st. 1 i 2 ovog zakona.
- 10) izvještaj o primicima i izdacima javnih ustanova koji nijesu uključeni u Konsolidovani račun trezora.

Uz završni račun budžeta države dostavlja se izvještaj Državne revizorske institucije o završnom računu.

Član 52

Završni račun budžeta opštine priprema odgovorno lice u opštini, u skladu sa ovim zakonom.

Završni račun budžeta opštine dostavlja se na uvid Ministarstvu finansija.

Član 53

Nezavisna regulatorna tijela, javne ustanove, pravna lica, ortačka i komanditna društva u kojima država ili opštine imaju većinski udio u vlasništvu, dužni su da dostavljaju finansijske izvještaje Ministarstvu finansija, odnosno nadležnom organu lokalne samouprave, u skladu sa propisom koji donosi Ministarstvo finansija.

VII. DRŽAVNI TREZOR

Član 54

Državni trezor formira se u Ministarstvu finansija, a obavlja sljedeće poslove:

- 1) izvršava plaćanja na bazi dokumentacije i podataka dostavljenih lično ili elektronskom poštom od strane potrošačkih jedinica, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) vodi glavnu knjigu trezora;
- 3) upravlja računovodstvenim sistemom državnih primitaka;
- 4) obrađuje naloge za potrošnju sredstava;
- 5) priprema završni račun budžeta države;
- 6) finansijsku kontrolu putem korišćenja računovodstvenog sistema baziranog na planiranim obavezama;
- 7) vodi računa da budžetski izvršioci ne prekorače iznos odobrenih sredstava;
- 8) prati izvršavanje izdataka;
- 9) razvija i vodi računovodstvo budžeta države i upravlja finansijskim informacionim sistemom;
- 10) daje nedjeljne i mjesečne izvještaje budžetskim korisnicima;
- 11) daje redovne finansijske izvještaje za potrebe ministra finansija i Vlade;
- 12) daje podatke za analizu finansijskog sistema ;
- 13) upravlja raspoloživim novčanim sredstvima na Konsolidovanom računu trezora;
- 14) obezbjeđuje neophodan iznos novčanih sredstava na Konsolidovanom računu trezora koji je potreban za blagovremeno plaćanje planiranih obaveza;
- 15) vodi evidenciju o državnoj imovini;

16) upravlja dugom nastalim po osnovu hartija od vrijednosti koje je emitovala država;

17) upravlja dugom nastalim po osnovu datih garancija i uzetih zajmova;

18) upravlja domaćim i spoljnim dugom;

19) upravlja stranim donacijama, pomoćima i zajmovima.

VIII. POSLOVI BUDŽETA

Član 55

Poslovi budžeta obuhvataju:

1) upravljanje postupkom pripremanja, planiranja i izrade budžeta;

2) predlaganje smjernica i makroekonomskog okvira za pripremu i planiranje budžeta i procjenu godišnjih i srednjoročnih primitaka i informacija o učinku;

3) razvijanje tehničkih standarda za pripremu, planiranje, izvršenje, izmjene i dopune budžeta;

4) analiziranje zahtjeva potrošačkih jedinica, za dodjelu budžetskih sredstava i realizacije programa i predlaganje njihovih izmjena;

5) pripremanje zakona o budžetu države;

6) pripremu mjesečnih planova potrošnje i odobravanje potrošnje sredstava u skladu sa mjesečnim planom;

7) analizu fiskalnih efekata zakona i drugih propisa na sistem javne potrošnje;

8) utvrđivanje i praćenje konsolidovanog bilansa javne potrošnje;

9) nadzor nad ostvarivanjem primitaka i izvršavanjem izdataka;

10) pružanje savjeta o budžetskim pitanjima potrošačkim jedinicama i opštinama;

11) razvijanje procesa planiranja budžeta;

12) praćenje finansijskog poslovanja opština i preduzeća u kojima država ima većinski vlasnički udio.

IX. UNUTRAŠNJA REVIZIJA

NAPOMENA IZDAVAČA:

Danom primjene čl. 39 i 40 Zakon o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru ("Sl. list Crne Gore", br. 73/08 od 02.12.2008) prestaju da važe odredbe poglavlja: "IX. UNUTRAŠNJA REVIZIJA" i čl. 56, 57 i 57a) Zakona o budžetu ("Službeni list RCG", br. 40/01, 44/01 i 71/05 i "Službeni list CG", br. 12/07).

Član 56

Ministarstvo finansija vrši reviziju računovodstvenih dokumenata, primitaka, ugovorenih obaveza i izdataka (u daljem tekstu: unutrašnja revizija) potrošačkih jedinica i opština (u daljem tekstu: subjekti revizije).

Ministarstvo finansija može da vrši reviziju namjenskog korišćenja sredstava dobijenih iz budžeta države kod pravnih lica koja ta sredstva koriste.

Poslove unutrašnje revizije obavljaju unutrašnji revizori (u daljem tekstu: revizori).

Ministarstvo finansija propisuje način i postupak vršenja unutrašnje revizije.

Član 57

Poslovi unutrašnje revizije obuhvataju:

1) ocjenu rada i funkcionisanja unutrašnje kontrole u pogledu primjene propisanih pravila i postupaka;

2) kontrolu primjene zakona u oblasti materijalno-finasijskog poslovanja i zakonitog korišćenja sredstava;

3) procjenu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti poslovanja i namjenskog korišćenja budžetskih sredstava;

4) provjeru tačnosti i potpunosti računovodstvenih evidencija i finasijskih izvještaja;

5) uspostavljanje saradnje sa institucijama zaduženim za spoljnu i unutrašnju reviziju i drugim subjektima iz oblasti revizije;

6) izvještavanje o izvršavanju godišnjeg plana revizije.

Član 57a

Subjekti revizije dužni su da revizorima obezbijede slobodan pristup svim evidencijama, podacima, dokumentima, izvještajima i informacijama koje su potrebne za uspješno i efikasno izvršavanje revizije.

Informacije do kojih revizor dođe u postupku revizije smatraju se povjerljivim i mogu biti korišćene isključivo za potrebe revizije.

Izveštaj o izvršenoj reviziji dostavlja se ministru finansija i subjektu revizije kod kojeg je vršena revizija.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 58

Danom početka primjene ovog zakona, prestaju da važe odredbe zakona i drugih propisa koje su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 59

Propisi na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona primjenjivaće se propisi koji su važili prije stupanja na snagu ovog zakona.

Član 60

Ministar finansija ovlašten je da ugasi račune korisnika budžeta države otvorenih kod organizacije ovlašćene za obavljanje platnog prometa, danom ustanovljavanja Konsolidovanog računa trezora, odnosno danom formiranja državnog trezora, a najkasnije 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Sredstva koja ostanu na računima korisnika budžeta države prenijeće se na Konsolidovani račun trezora i biće na raspolaganju potrošačkim jedinicama, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 61

Budžetima države do 2004. godine mora se obezbijediti srazmjerno godišnje uravnoteženje ugovorenih obaveza i izdataka sa sopstvenim prihodima.

Član 61a

Opštine i nezavisna regulatorna tijela dužni su da, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, predlože Centralnoj banci zaključivanje ugovora o obavljanju bankarskih poslova.

Opštine i nezavisna regulatorna tijela dužni su da, najkasnije pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona, razliku primitka u odnosu na izdatke na kraju budžetskog perioda transfertišu na poseban račun kod Centralne banke u cilju investiranja.

Državni fondovi su u obavezi da, najkasnije do 31. decembra 2009. godine, budu uključeni u Konsolidovani račun državnog trezora.

Propisi iz člana 14 stav 1 i člana 20 stav 1 donijeće se najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 61b

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe :

- člana 28 stav 3 Zakona o radio - difuziji ("Službeni list RCG", br. 51/02, 62/02 i 56/04);

- člana 13 stav 2 Zakona o energetici ("Službeni list RCG", br. 39/03);

- člana 13 stav 3 i člana 16 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", br. 50/08);

- člana 20 st. 2 i 3 Zakona o hartijama od vrijednosti ("Službeni list RCG", br. 59/00 i 28/06);

- člana 185 tačka 6 Zakona o osiguranju ("Službeni list RCG" br. 78/06), a u članu 193 riječi: "5 i 6" zamjenjuju se riječima: "i pet";

Član 62

Danom početka primjene ovog zakona, prestaje da važi Zakon o javnim rashodima ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 14/92), osim odredaba koje se odnose na budžet opštine, koje će se primjenjivati najduže 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 63

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore", a primjenjivaće se danom formiranja Državnog trezora, odnosno uspostavljanja Konsolidovanog računa trezora.

NAPOMENA IZDAVAČA:

U prečišćen tekst Zakona nijesu ušle odredbe članova 36, 37, 38, 39. i 40. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu ("Sl. list Crne Gore", br. 13/07 od 18.12.2007), koje glase:

"PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36

Državni fondovi su dužni da svoju organizaciju i opšta akta usklade sa odredbama ovog zakona do 31. marta 2008. godine.

Član 37

Računi državnih fondova ugasiće se najkasnije 30 dana od njihovog uključivanja u konsolidovani račun Državnog trezora.

Sredstva sa računa iz stava 1 ovog člana prenose se na posebne račune u okviru Konsolidovanog računa Trezora.

Član 38

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaduživanju i upravljanju dugom javnog sektora ("Službeni list RCG", br. 11/04 i 13/04) i odredbe:

- člana 116 tač. 2, u dijelu ovlaštenja za donošenje godišnjeg budžeta fonda, 5; člana 120 tač. 2, u dijelu ovlaštenja za donošenje finansijskih iskaza fonda i tač. 3; člana 146 tačka 2; člana 176, Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni list RCG", br. 54/03, 39/04 i 79/04);
- člana 62 tač. 2 i 3; člana 88 tačka 9, u dijelu koji se odnosi na ovlaštenje za donošenje godišnjeg finansijskog plana; člana 91 tačka 2, u dijelu ovlaštenja za donošenje godišnjeg finansijskog plana i završnog računa fonda; čl. 97 i 98 Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službeni list RCG", broj 39/04);
- člana 78 tačka 5; člana 83 tačka 3, Zakona o zapošljavanju ("Službeni list RCG", br. 5/02, 79/04);
- člana 13 alineja 4 i člana 14 alineja 4 o Fondu za razvoj Republike Crne Gore ("Službeni list RCG", broj 46/92);
- član 44 stav 4 al. 3 i 8 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju ("Službeni list RCG", broj 21/04).

Član 39

Ovlašćuje se Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo Skupštine Republike Crne Gore da utvrdi prečišćeni tekst ovog zakona.

Član 40

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

SU-SK Br. 01-520/18

Podgorica, 29. novembra 2007. godine

Skupština Crne Gore

Predsjednik,

Ranko Krivokapić, s.r.